

22. januar 2015

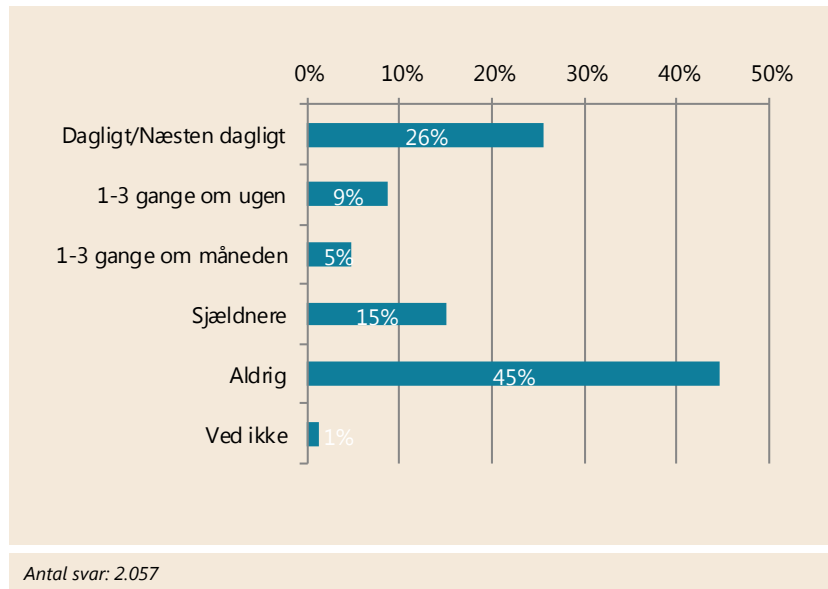
Alenearbejde

FOA har i perioden fra d. 23. oktober til d. 2. november 2014 gennemført en undersøgelse om alenearbejde blandt erhvervsaktive medlemmer af FOAs elektroniske medlemspanel. Undersøgelsen var en del af en større undersøgelse, hvor svarprocenten samlet set var 56.

- Én ud af fire arbejder alene dagligt eller næsten dagligt. 45 procent af medlemmerne arbejder aldrig alene.
- Især medlemmerne i dagplejen og i hjemmeplejen arbejder meget alene. 6 ud af 10 af dagplejerne svarer, at de arbejder alene dagligt eller næsten dagligt, og det samme gælder for 46 procent af medlemmerne ansat i hjemmeplejen.
- 3 ud af 10 af de medlemmer, der har alenearbejde, arbejder alene hele arbejdsdagen. En fjerdedel arbejder alene mere end halvdelen af deres arbejdsdag.
- En fjerdedel af medlemmerne har inden for de seneste to år været i konfliktfyldte situationer, mens de har arbejdet alene. Blandt medlemmer ansat på specialområdet, i behandlingspsykiatrien eller socialpsykiatrien gælder dette for næsten halvdelen af medlemmerne.
- Blandt medlemmer ansat i Social- og Sundhedssektoren svarer 2 ud af 10, at de inden for de seneste to år har været utrygge, mens de har arbejdet alene, 14 procent har været udsat for vold og trusler, og 3 ud af 10 har været i konfliktfyldte situationer. Derudover har 2 ud af 10 måttet gå fra borgere, som havde brug for hjælp.
- 2 ud af 10 arbejder mere alene nu end for to år siden. To tredjedele svarer, at det er cirka det samme. Over halvdelen af disse arbejder mere alene på grund af besparelser, mens 45 procent svarer, at det er fordi arbejdet i dag er organiseret anderledes.
- Halvdelen af medlemmerne savner samvær med kolleger, når de arbejder alene.
- 7 ud af 10 svarer, at de er overvejende glade for at arbejde alene. Det er især medlemmerne i hjemmeplejen og dagplejen, der svarer dette. Derimod svarer kun 17 procent af medlemmerne ansat på specialområdet, 14 procent af medlemmerne ansat i daginstitution eller på en SFO og 16 procent af de medlemmer, som er ansat på plejehjem eller plejecenter, at de overvejende er glade for at arbejde alene.
- 44 procent af medlemmerne ansat på plejehjem eller plejecenter svarer, at der altid kun er én person på vagt om natten på deres afdeling. Derudover svarer 34 procent, at der altid kun var én person på vagt om natten på deres afdeling for to år siden. Det tyder altså på, at nattevagten i højere grad er alenearbejde i dag end for to år siden.

Én ud af fire arbejder alene dagligt eller næsten dagligt

Figur 1 Hvor ofte arbejder du alene uden kontakt til kolleger?

Det fremgår af figur 1 ovenfor, at én ud af fire (26 %) af medlemmerne arbejder alene uden kontakt til kolleger dagligt eller næsten dagligt. 1 ud af 10 (9 %) arbejder alene 1-3 gange om ugen og 5 procent 1-3 gange om måneden. 15 procent svarer "Sjældnere", og 45 procent arbejder aldrig alene uden kontakt til kolleger.

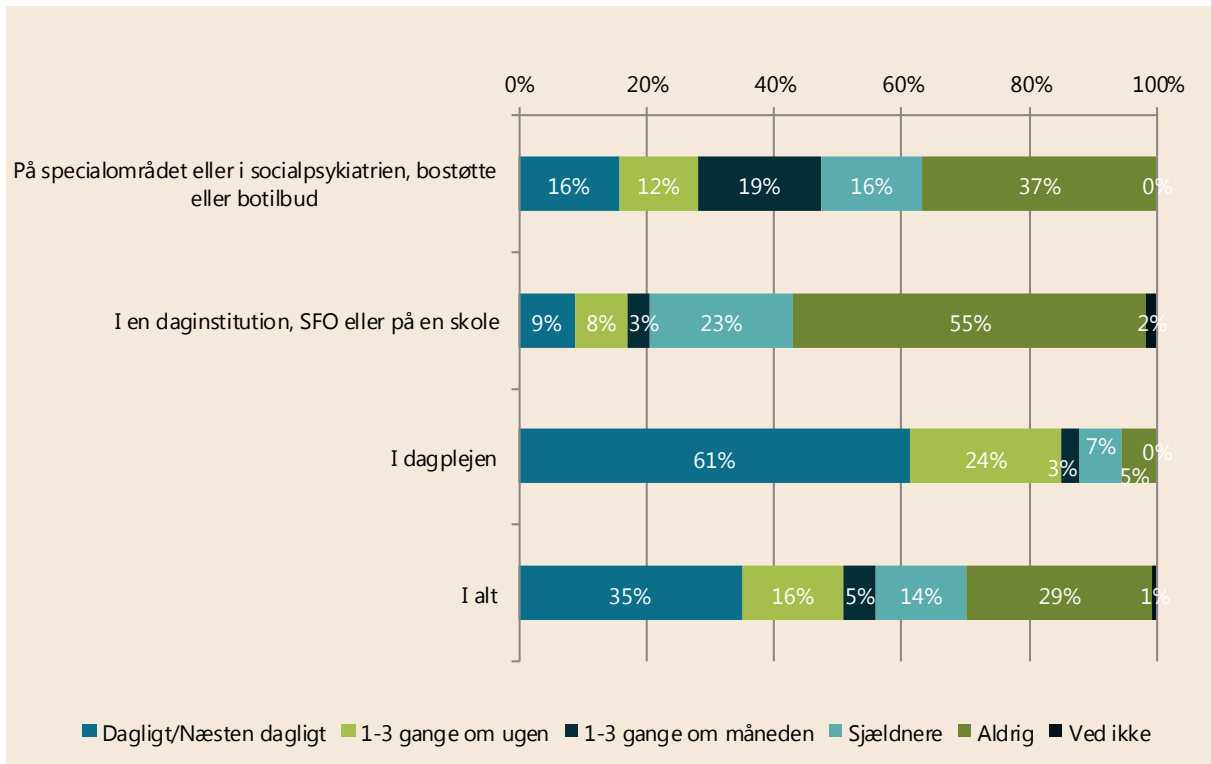
Det er undersøgt, om medlemmer, der arbejder om natten og aftenen, arbejder alene oftere end medlemmer med dagarbejde. Der var dog ingen sikre forskelle.

Når vi ser udelukkende på medlemmer ansat på et plejehjem/plejecenter eller aktivitetscenter, er der dog signifikant flere af medlemmerne med fast natarbejde (30 %), der arbejder alene dagligt eller næsten dagligt sammenlignet med medlemmer, der har fast dagarbejde (15 %) (figur ikke vist).

Medlemmer på nogle arbejdspladser arbejder oftere alene end andre. Dette fremgår af de følgende figurer. Først ses på arbejdspladser i Pædagogisk Sektor og dernæst arbejdspladser i Social- og Sundhedssektoren.

Figur 2 Hvor ofte arbejder du alene uden kontakt til kolleger?

Kun medlemmer fra Pædagogisk Sektor - Krydset med arbejdssted

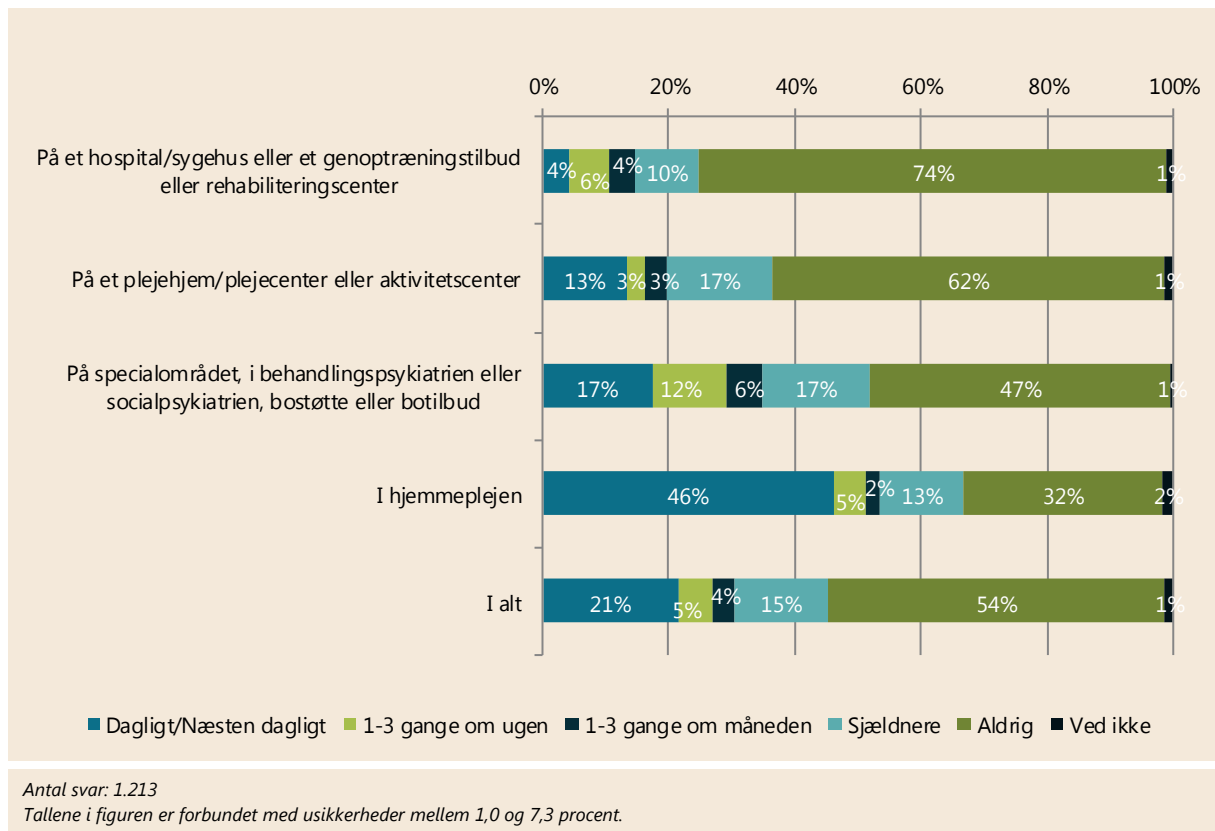
Antal svar: 542

Tallene i figuren er forbundet med usikkerheder mellem 0,0 og 11,5 procent.

6 ud af 10 (61 %) af dagplejerne arbejder dagligt eller næsten dagligt alene. Dette gælder for 16 procent af medlemmerne på specialområdet eller i socialpsykiatrien og 9 procent af medlemmer ansat i daginstitution, SFO eller skole. Der er signifikant flere dagplejere, der arbejder alene dagligt/næsten dagligt, sammenlignet med de to øvrige kategorier, som dog ikke er signifikant forskellige fra hinanden.

Der er signifikant forskel på alle tre kategorier i andelen, der svarer, at de aldrig arbejder alene. Over halvdelen (55 %) af medlemmerne ansat i en daginstitution, SFO eller på en skole svarer, at de aldrig arbejder alene uden kontakt til kolleger. 37 procent af medlemmerne ansat på specialområdet eller i socialpsykiatrien, og 5 procent af medlemmerne ansat i dagplejen, svarer, at de aldrig arbejder alene.

Figur 3 Hvor ofte arbejder du alene uden kontakt til kolleger?
Kun medlemmer fra Social- og Sundhedssektoren - Krydset med arbejdssted

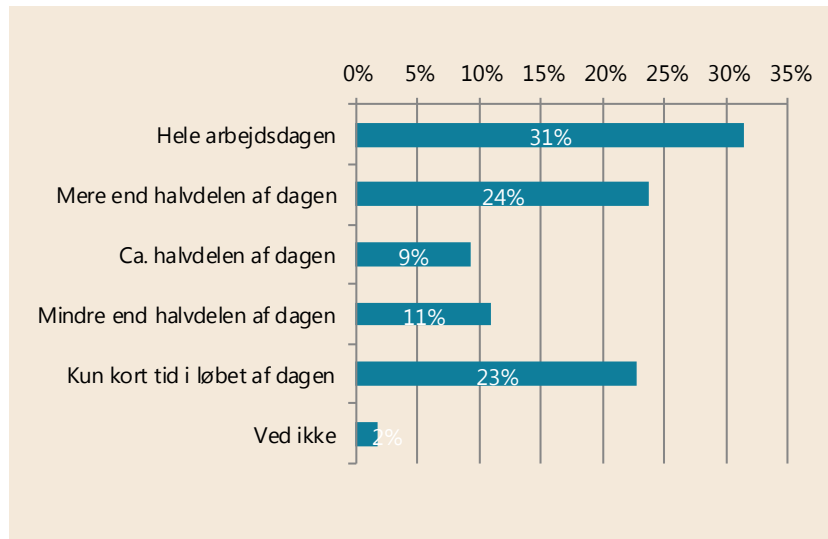

Figur 3 ovenfor viser fordelingen på bestemte arbejdssteder i Social- og Sundhedssektoren. 46 procent af medlemmerne ansat i hjemmeplejen arbejder alene dagligt eller næsten dagligt. Det er signifikant flere end blandt medlemmerne på de øvrige arbejdspladser. Kun 4 procent af medlemmerne ansat på et hospital/sygehus eller et genoptræningstilbud arbejder alene dagligt/næsten dagligt. For medlemmerne ansat på et plejehjem/plejecenter eller medlemmer på specialområdet, i behandlingspsykiatrien eller socialpsykiatrien er der ikke signifikant forskel på andelen, der arbejder alene dagligt eller næsten dagligt.

Tre ud af fire (74 %) af medlemmerne ansat på hospital/sygehus arbejder aldrig alene. Det er signifikant flere end blandt medlemmer ansat på øvrige arbejdspladser. Blandt medlemmer i hjemmeplejen er det eksempelvis kun en tredjedel (32 %), der svarer, at de aldrig arbejder alene uden kontakt til kolleger.

3 ud af 10 arbejder alene hele arbejdsdagen

Figur 4 Hvor længe arbejder du alene på en typisk arbejdsdag?

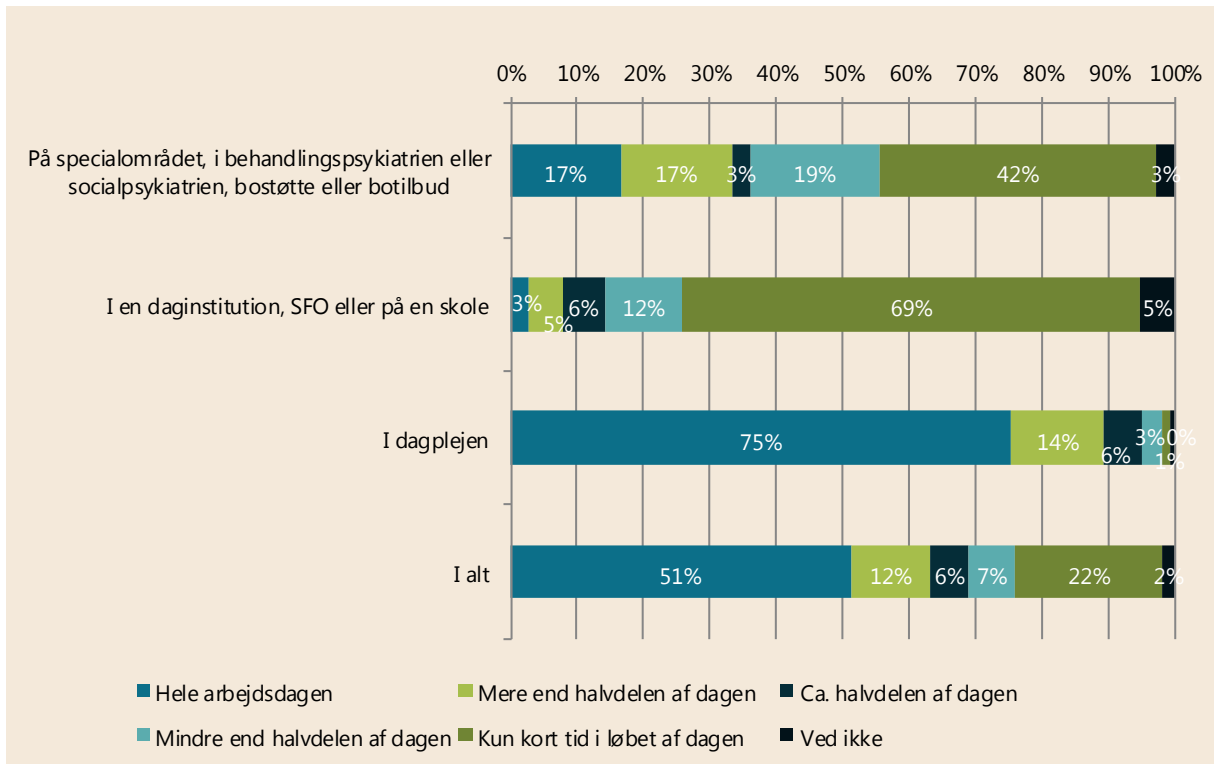
Antal svar: 1.109

Medlemmer, der har svaret, at de aldrig arbejder alene (jf. figur 1), har ikke fået spørgsmålet.

Af de medlemmer, der har alenearbejde, svarer 3 ud af 10 (31 %), at de arbejder alene hele arbejdsdagen på en typisk arbejdsdag. En ud af fire (24 %) arbejder alene mere end halvdelen af dagen, 1 ud af 10 (9 %) svarer "Ca. halvdelen af dagen", 1 ud af 10 (11 %) svarer "Mindre end halvdelen af dagen", og en fjerdedel (23 %) svarer, at de kun arbejder alene kort tid i løbet af dagen.

Figur 5 Hvor længe arbejder du alene på en typisk arbejdsdag?

Kun medlemmer fra Pædagogisk Sektor - Krydset med arbejdssted

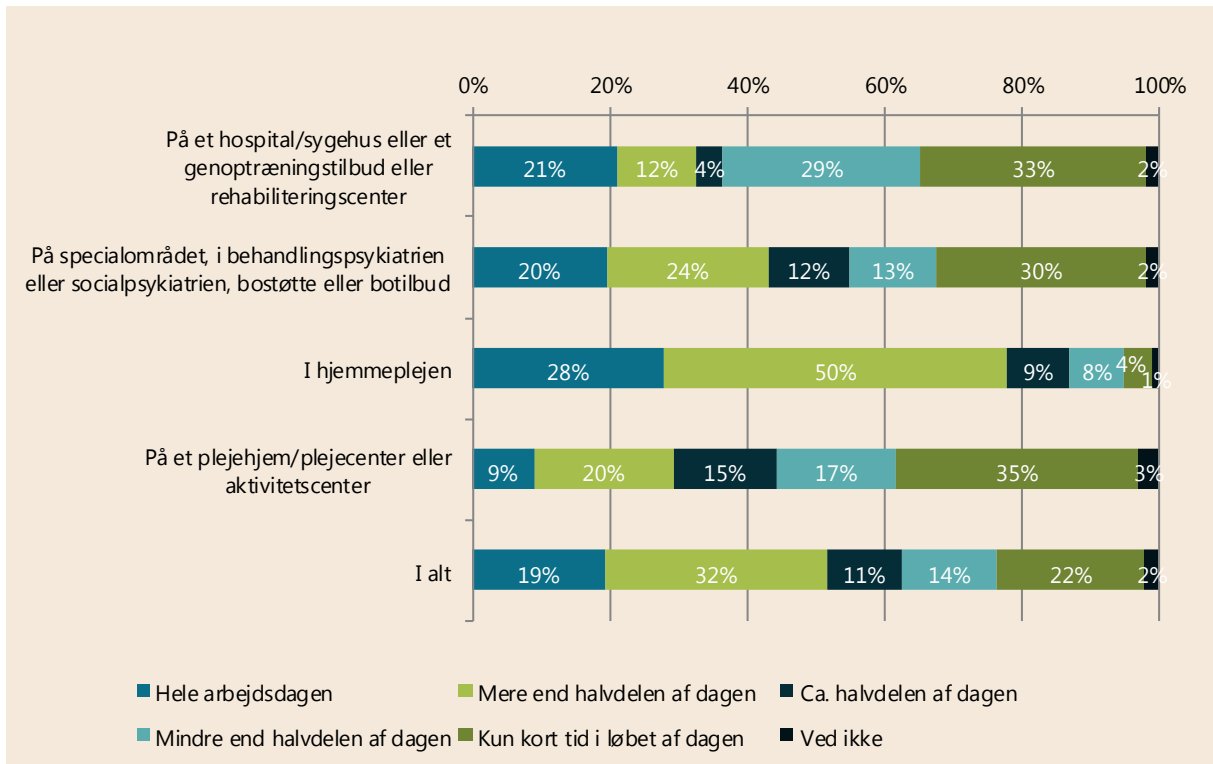
Antal svar: 379

Medlemmer, der har svaret, at de aldrig arbejder alene (jf. figur 1), har ikke fået spørgsmålet.

Ikke alle forskelle i figuren er statistisk sikre. Tallene er forbundet med usikkerheder mellem 0,9 og 14,9.

Det fremgår af figur 5, at halvdelen (51 %) af medlemmerne i Pædagogisk Sektor arbejder alene hele arbejdsdagen, på en typisk arbejdsdag. Det er generelt dagplejerne, der svarer, at de arbejder alene hele arbejdsdagen. Det svarer 76 procent af dagplejerne. Det trækker naturligvis den samlede andel en del op, at mange dagplejere ligger i denne kategori. Blandt medlemmerne ansat i daginstitution, SFO eller på en skole svarer, 7 ud af 10 (69 %) at de kun arbejder alene kort tid i løbet af dagen, og kun 3 procent arbejder alene hele arbejdsdagen.

Figur 6 Hvor længe arbejder du alene på en typisk arbejdsdag?
Kun medlemmer fra Social- og Sundhedssektoren - Krydset med arbejdssted

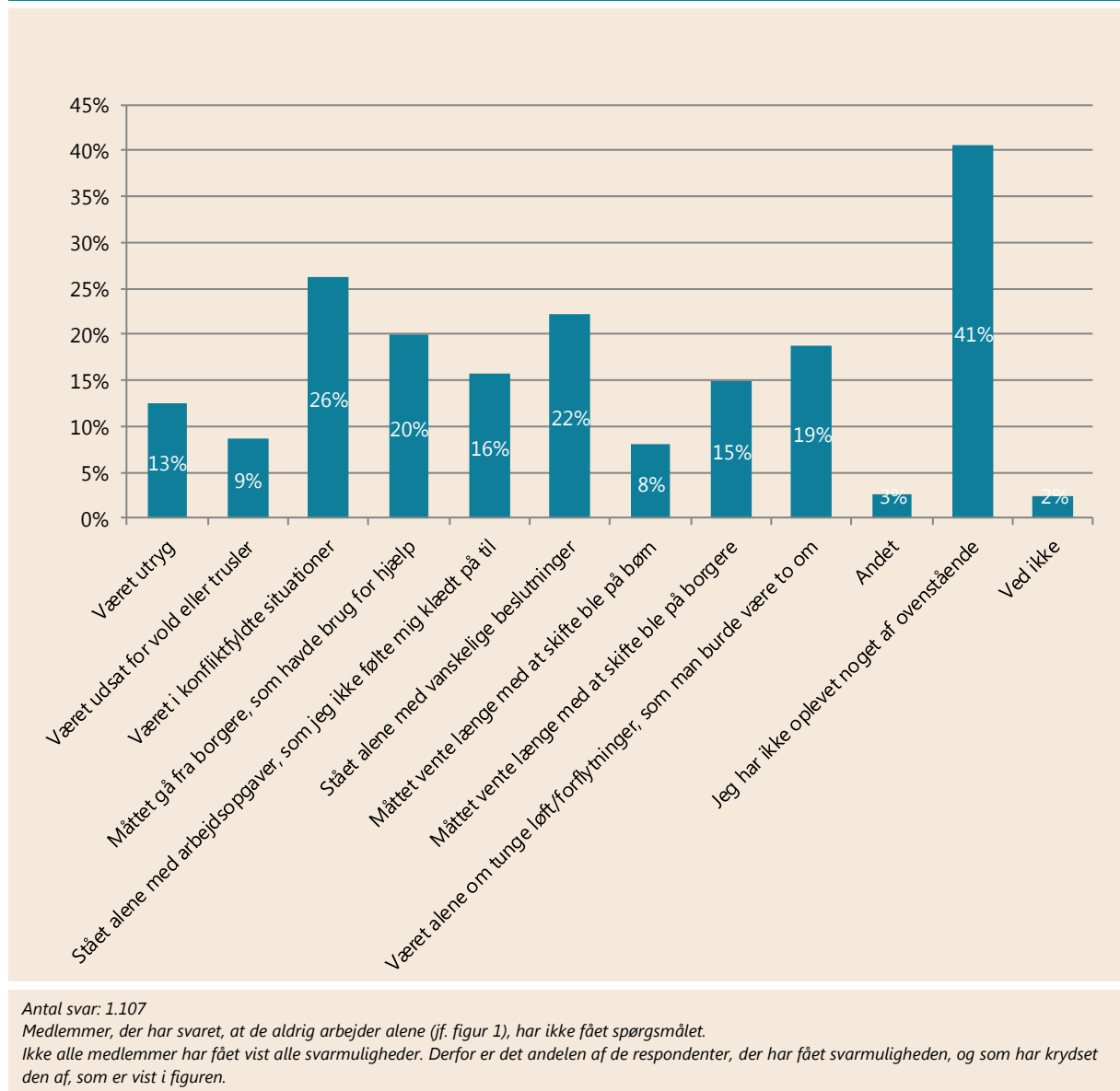

Antal svar: 547
 Medlemmer, der har svaret, at de aldrig arbejder alene (jf. figur 1), har ikke fået spørgsmålet.
 Ikke alle forskelle i figuren er statistisk sikre. Tallene er forbundet med usikkerheder mellem 1,2 og 13,3.

For medlemmerne i Social- og Sundhedssektoren er forskellene mellem de forskellige arbejdssteder ikke nær så stor. Ses både på medlemmerne, der har svaret "Hele arbejdsdagen" og "Mere end halvdelen af arbejdsdagen", er det dog tydeligt, at flest af medlemmerne i hjemmeplejen placerer sig her.

En fjerdedel har været i konfliktfyldte situationer mens de har arbejdet alene

Figur 7 Har du inden for de seneste to år oplevet noget af følgende, mens du har arbejdet alene?

4 ud af 10 (41 %) af de medlemmer, der har alenearbejde, har ikke oplevet noget af det nævnte, mens de har arbejdet alene. 22 procent har oplevet at have stået alene med vanskelige beslutninger, og 19 procent svarer, at de har været alene om tunge løft/forflytninger, som man burde være to om. Derudover svarer 13 procent, at de har været utrygge, og 9 procent at de har været udsat for vold eller trusler. Én ud af fire (26 %) af medlemmerne med alenearbejde har oplevet at være i konfliktfyldte situationer.

Sammenlignes medlemmer i Pædagogisk Sektor, som er ansat henholdsvis i en daginstitution, SFO eller på en skole med medlemmer, som er ansat i dagplejen, er der signifikant flere medlemmer i daginstitution, SFO eller på en skole, der svarer, at de har måttet vente længe med at skrive ble på børn.

Det gælder her for 22 procent af medlemmerne, mens det kun er 2 procent blandt medlemmer ansat i dagplejen, der svarer dette.

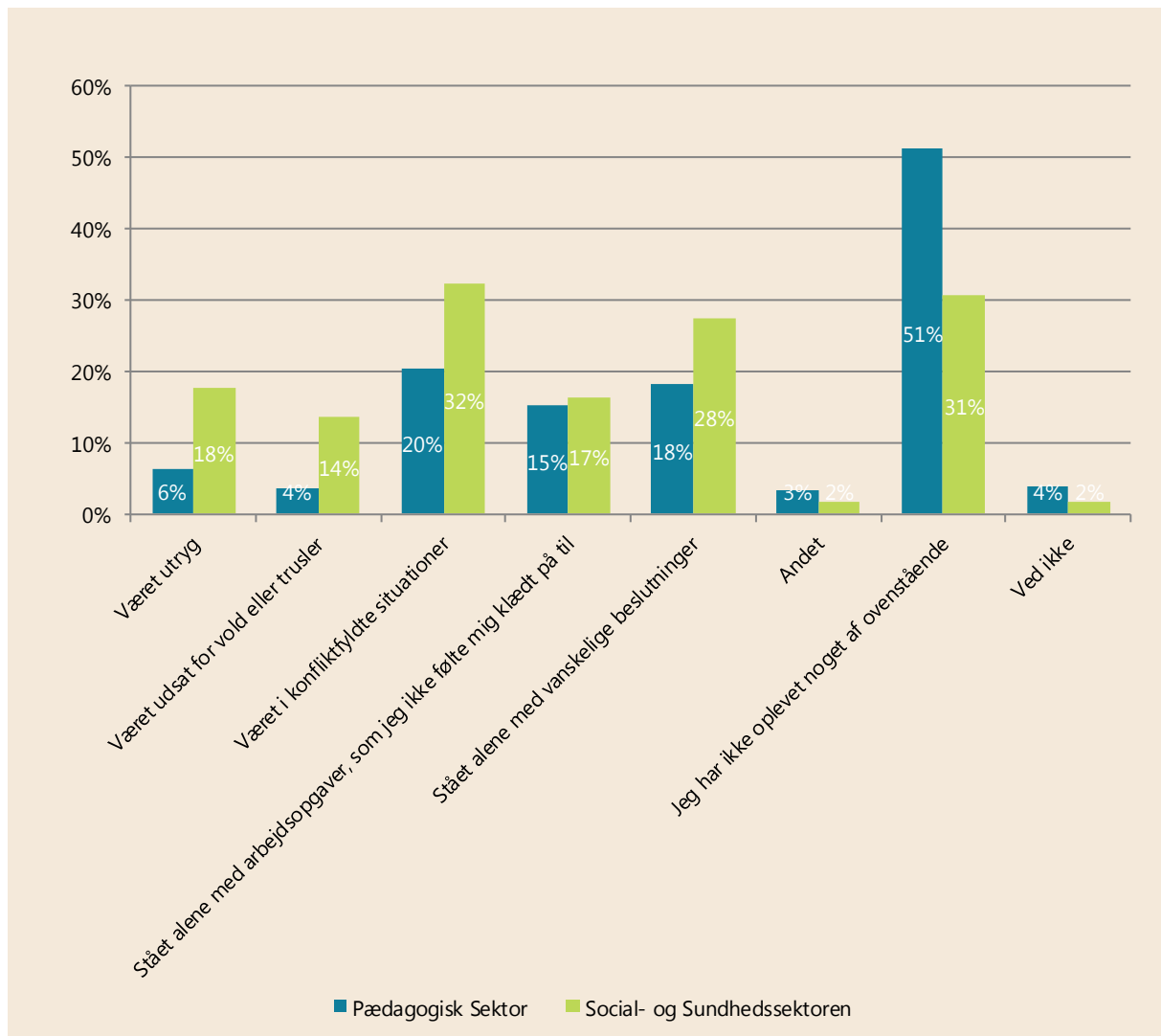
Blandt ansatte i hjemmeplejen svarer 31 procent, at de har været alene om tunge løft/forflytninger, som man burde være to om. Det gælder 37 procent af medlemmerne ansat på plejehjem og plejecentre (figur ikke vist)¹.

Af medlemmerne ansat i Social- og Sundhedssektoren eller på specialområdet svarer 2 ud af 10 (20 %), at de har måttet gå fra borgere, som havde brug for hjælp. Af samme gruppe har 15 procent svaret, at de har måttet vente længe med at skifte ble på borgere.

¹ Forskellen er ikke statistisk signifikant

Figur 8 Har du inden for de seneste to år oplevet noget af følgende, mens du har arbejdet alene?

Krydset med sektor (Kun Pædagogiske Sektor og Social- og Sundhedssektoren er vist).

Antal svar: 1.107

Medlemmer, der har svaret, at de aldrig arbejder alene (jf. figur 1), har ikke fået spørgsmålet.

De svarkategorier (jf. figur 7), som ikke er vist til alle medlemmer, er udeladt af figuren.

Forskellen mellem de to sektorer i kategorien, "Stået alene med arbejdsopgaver, som jeg ikke har følt mig klædt på til", er ikke statistisk sikker.

Generelt svarer flere af medlemmerne i Pædagogisk Sektor, at de ikke har oplevet noget af det nævnte sammenlignet med medlemmer fra Social- og Sundhedssektoren. Halvdelen (51 %) af medlemmerne i Pædagogisk Sektor svarer dette, mens det kun gælder 3 ud af 10 (31 %) af medlemmerne ansat i Social- og Sundhedssektoren. Andelen fra Social- og Sundhedssektoren er også større i alle svarkategorierne. Eksempelvis har mere end 3 ud af 10 (32 %) af medlemmerne i Social- og Sundhedssektoren været i konfliktfyldte situationer inden for de seneste to år. Det gælder til sammenligning kun for 2 ud af 10 (20 %) af medlemmerne i Pædagogisk Sektor.

Især medlemmerne ansat på specialområdet, i behandlingspsykiatrien eller socialpsykiatrien har oplevet, at stå alene med konfliktfyldte situationer. Det gælder næsten halvdelen (46 %) af medlemmerne inden for dette arbejdsområde (figur ikke vist).

Derudover fremgår det også, at 18 procent af medlemmerne fra Social- og Sundhedssektoren har været utrygge, og 14 procent har været udsat for vold eller trusler, mens de har arbejdet alene. Det gælder til sammenligning kun for henholdsvis 6 og 4 procent af medlemmerne fra Pædagogisk Sektor.

Flere medlemmer beskriver i de afsluttende kommentarer konfliktfyldte situationer, som de har oplevet, når de har arbejdet alene:

Konfliktfyldte situationer med forældre, hvor man alene må tage beslutning, om måden situationen skal løses på og hele tiden mærke efter og have sig selv med, hvad man synes er rimeligt eller ej..

Dagplejer

Konflikter med unge... som sommetider kan være ret voldsomme.

Social- og sundhedsassistent ansat på specialområdet.

Har oplevet demente, der kom i konflikt med hinanden.

Social- og sundhedsassistent ansat på et plejehjem/plejecenter eller aktivitetscenter

Meget demente borgere blandet med somatiske beboere. Dette giver konflikter. Det er svært at mandsopdække beboere, der er demente og går fra stedet.

Social- og sundhedsassistent ansat på et plejehjem/plejecenter eller aktivitetscenter

Flere medlemmer fra Social- og Sundhedssektoren beskriver også, at de har været nødsaget til at foretager forflytninger, som de burde have været to til:

At der ikke bliver sat tid af til to mand til forflytning, så man må klare opgaven alene. Med fare for borgerens sikkerhed og min egen.

Social- og sundhedshjælper ansat i hjemmeplejen

Det er sjældent, at vi er personale nok til at være to om de tunge/svære løft. Selvom man skal være to om dem.

Omsorgsmedhjælper ansat på specialområdet

Har været nødsaget til at skifte en borger alene med loft lift, da min kollega stadig ikke havde mulighed for at komme og hjælpe med bleskift efter 2 timer. Det var i en aftenvagte, hvor man er alene på afdelingen og skal hjælpe hinanden, men da min kollegas afdeling er meget psykisk, kunne det ikke lade sig gøre, at hun kom og hjalp. Så måtte gøre det alene, da det ikke var værdigt for borgeren. Og borger havde bedt om at blive skiftet 3 timer forinden.

Social- og sundhedshjælper ansat i hjemmeplejen

Nogle medlemmer beskriver også, at de kan opleve trusler og føle sig utrygge:

Jeg oplever trusler fra beboere

Social- og sundhedshjælper ansat i socialpsykiatrien, bostøtte eller botilbud

Beboer i socialpsykiatrisk botilbud med behandlingsdomme for flere tilfælde af grov vold har en kniv liggende fremme på et sofabord, mens jeg besøger ham i hans lejlighed. Kniven ligger på bordet imellem os, mens han fortæller mig meget malende om sine tvangstanker gennem det seneste døgn forud, om at skære sin egen hals over foran mig. Han fortæller mig, at han ikke kan forstå, hvorfor han har den stærke tilskyndelse til at traumatisere mig ved at gøre det. Jeg enes med ham om, at jeg fjerner kniven, før vi snakker videre. Senere enes vi om, at han trænger til at blive indlagt på psykiatrisk afdeling. Vi tager sammen på hospitalet, hvor han indlægges på lukket afdeling.

Social- og sundhedsassistent ansat i socialpsykiatrien, bostøtte eller botilbud

Utryghed, sådan som møblerne er placeret, det giver mig ikke mulighed for at kunne komme ud af stuen, hvis personen bliver aggressiv eller lignende.

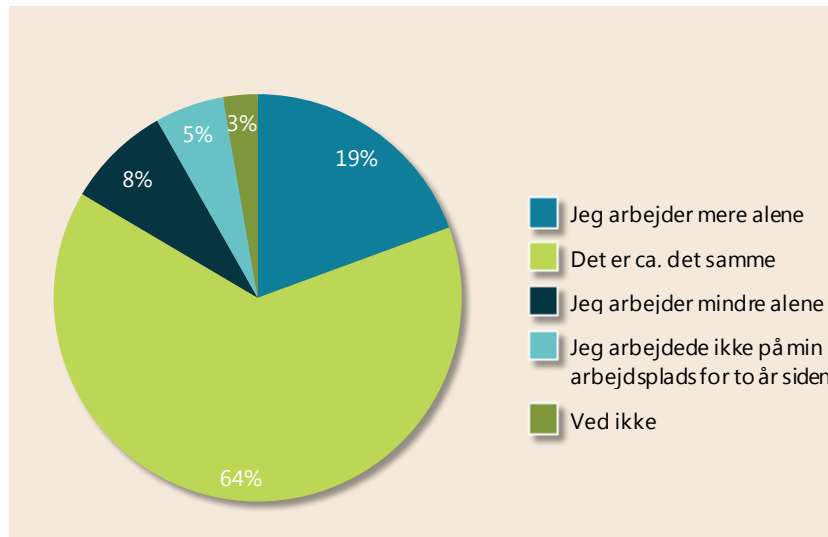
Neurofysiologisk assistent ansat på et hospital/sygehus

Borgere, der er udadreagerende og psykotiske.

Social- og sundhedsassistent ansat i socialpsykiatrien

2 ud af 10 arbejder mere alene nu end for to år siden

Figur 9 Arbejder du mere eller mindre alene nu end for to år siden?

Antal svar: 1.104

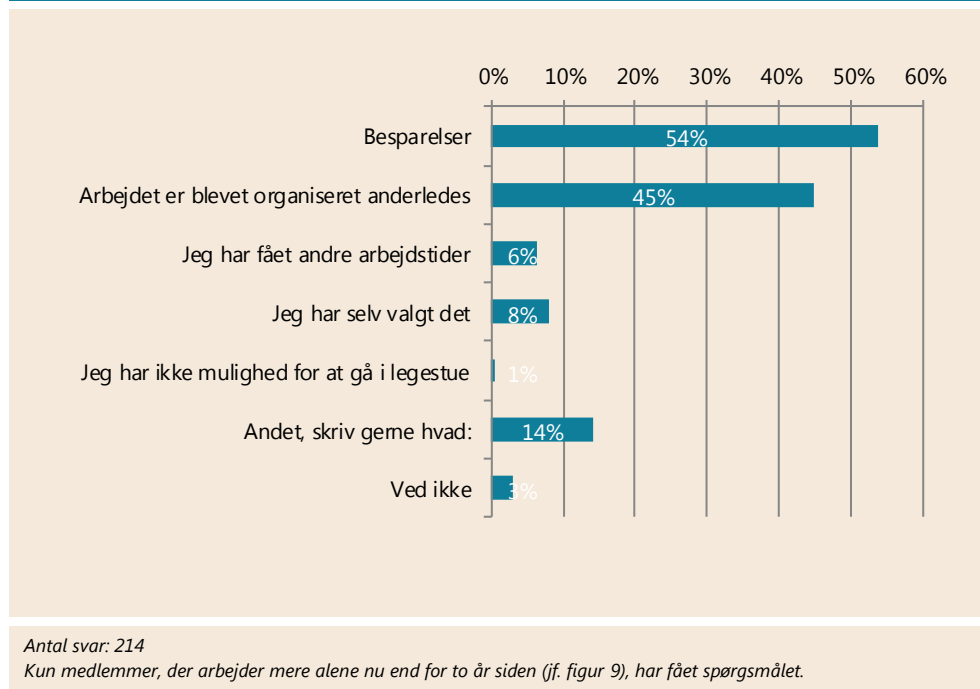
Medlemmer, der har svaret, at de aldrig arbejder alene (jf. figur 1), har ikke fået spørgsmålet.

2 ud af 10 (19 %) af de medlemmer, der har alenearbejde, svarer, at de arbejder mere alene nu, end de gjorde for to år siden. 64 procent svarer, at det er ca. det samme. 8 procent af medlemmerne arbejder mindre alene, og 5 procent svarer, at de ikke arbejdede på deres nuværende arbejdsplads for to år siden.

Blandt medlemmer ansat inden for psykiatri- og specialområdet, ansat på plejehjem og plejecentre samt medlemmer ansat på hospital/sygehus eller genoptræningstilbud arbejder hver fjerde (25 %, 28 % og 25 %) mere alene nu, end de gjorde for to år siden (figur ikke vist).

Over halvdelen arbejder mere alene på grund af besparelser

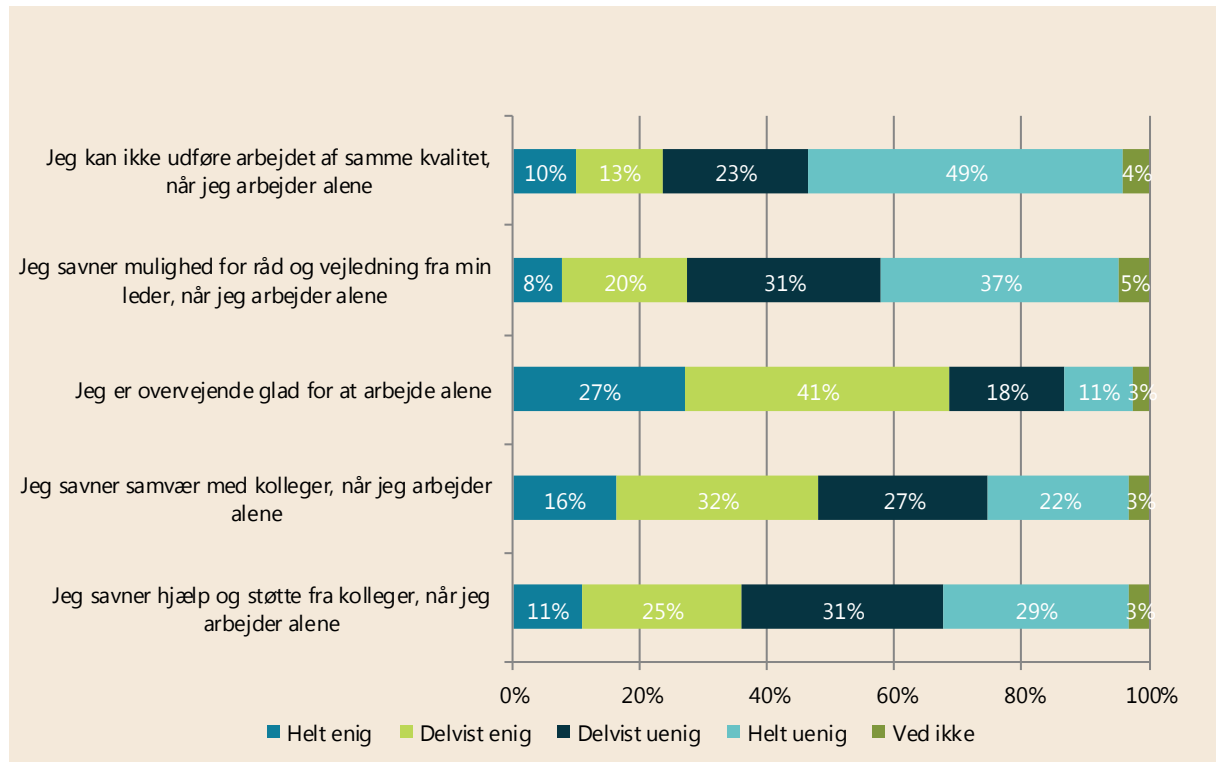
Figur 10 Hvad er årsagen til, at du arbejder mere alene nu?
Medlemmerne har kunnet sætte flere krydser

Over halvdelen (54 %) af de medlemmer, der arbejder mere alene nu, svarer, at det skyldes besparelser. 45 procent svarer, at årsagen er, at arbejdet er blevet organiseret anderledes. Derudover svarer 6 procent, at de har fået andre arbejdstider, og 8 procent svarer, at de selv har valgt det.

Halvdelen af medlemmerne savner samvær med kolleger, når de arbejder alene

Figur 11 Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn?

Antal svar: 1.098
 Medlemmer, der har svaret, at de aldrig arbejder alene (jf. figur 1), har ikke fået spørgsmålet.

En fjerdedel (23 %) af de medlemmer, der har alnearbejde, er helt eller delvist enige i, at de ikke kan udføre deres arbejde med samme kvalitet, når de arbejder alene. Halvdelen (49 %) er helt uenige, og en fjerdedel (23 %) er delvist uenige i udsagnet.

Næsten 4 ud af 10 (37 %) er helt uenige i, at de savner mulighed for råd og vejledning fra deres leder, når de arbejder alene. 3 ud af 10 (31 %) er delvist uenige, 2 ud af 10 (20 %) er delvist enige, og knap 1 ud af 10 (8 %) er helt enige i, at de savner mulighed for råd og vejledning fra deres leder, når de arbejder alene.

Knap 7 ud af 10 (68 %) er helt eller delvist enige i, at de overvejende er glade for at arbejde alene. 27 procent er helt enige, mens 41 procent er delvist enige. 2 ud af 10 (18 %) er delvist uenige, og 1 ud af 10 (11 %) er helt uenige i udsagnet. Det er i høj grad de medlemmer, der ofte arbejder alene, som også er glade for at arbejde alene. Blandt medlemmer, der arbejder alene én gang om ugen eller mere, er 9 ud af 10 (87 %) helt eller delvist enige i, at de overvejende er glade for at arbejde alene. 34 procent er helt enige, mens 43 procent er delvist enige (figur ikke vist).

Det er især medlemmerne i hjemmeplejen og i dagplejen, der er glade for at arbejde alene. 38 procent af medlemmerne i hjemmeplejen og 45 procent af medlemmerne i dagplejen er helt enige i, at de overvejende er glade for at arbejde alene. Det gælder til sammenligning kun for 17 procent af medlemmerne ansat på specialområdet eller i behandlingspsykiatrien, 14 procent af medlemmer ansat i daginstitution eller på en SFO og 16 procent af de medlemmer, som er ansat på plejehjem eller plejecenter.

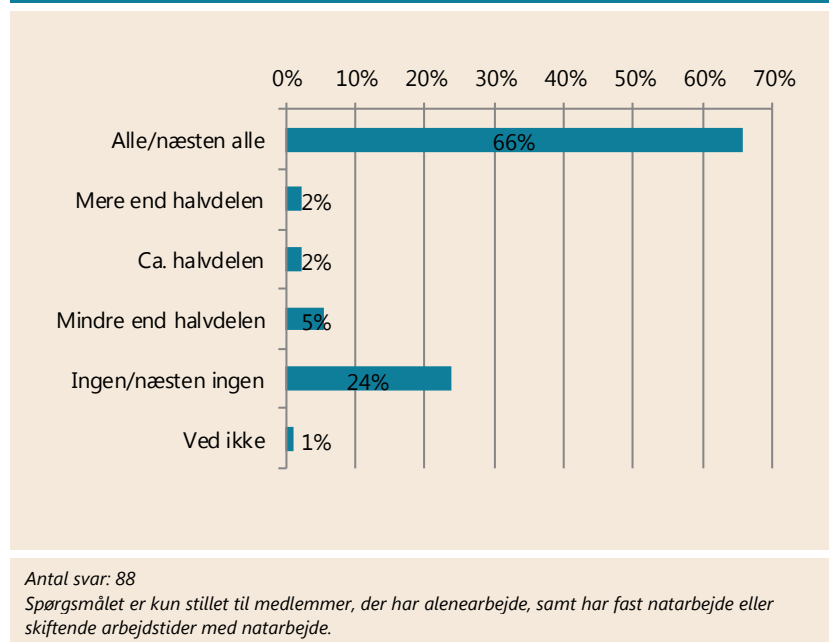

Næsten halvdelen (48 %) af medlemmerne svarer, at de er helt eller delvist enige i, at de savner samvær med deres kolleger, når de arbejder alene. 16 procent er helt enige, og 32 procent er delvist enige. Den anden halvdel (49 %) er helt eller delvist uenige i udsagnet. 27 procent er delvist uenige, mens 22 procent er helt uenige.

Én ud af fire (25 %) af medlemmerne svarer, at de er delvist enige i, at de savner hjælp og støtte fra kolleger, når de arbejder alene, og 11 procent er helt enige i udsagnet. 6 ud af 10 (60 %) af medlemmerne er helt eller delvist uenige i, at de savner hjælp og støtte fra kolleger. 29 procent er helt uenige, og 31 procent er delvist uenige.

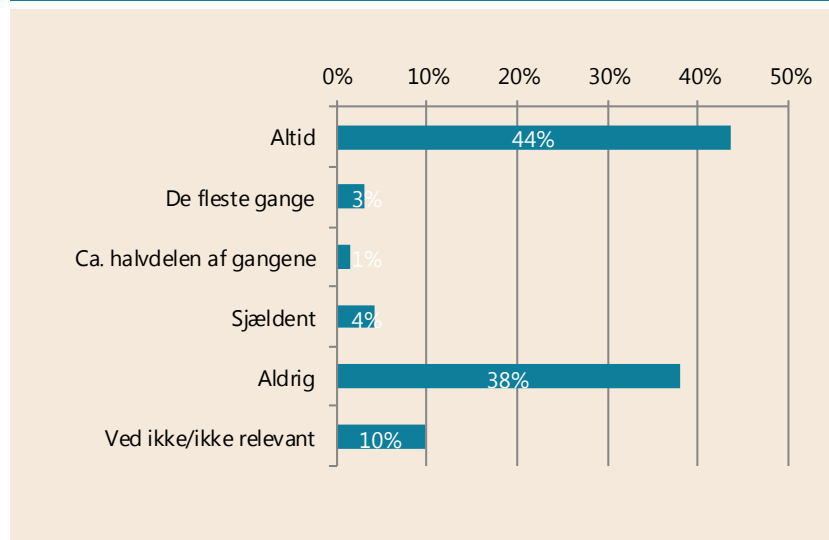
To tredjedele arbejder alene på alle eller næsten alle deres nattevagter

Figur 12 På hvor mange af dine nattevagter arbejder du alene?

To tredjedele af de medlemmer, der nogle gange arbejder om natten, svarer, at de arbejder alene på alle eller næsten alle deres nattevagter. 2 procent svarer "Mere end halvdelen", 2 procent svarer "Ca. halvdelen", og 5 procent svarer "Mindre end halvdelen". En fjerdedel (24 %) svarer, at de arbejder alene på ingen eller næsten ingen af deres nattevagter.

Bemærk, at kun 88 medlemmer har besvaret spørgsmålet.

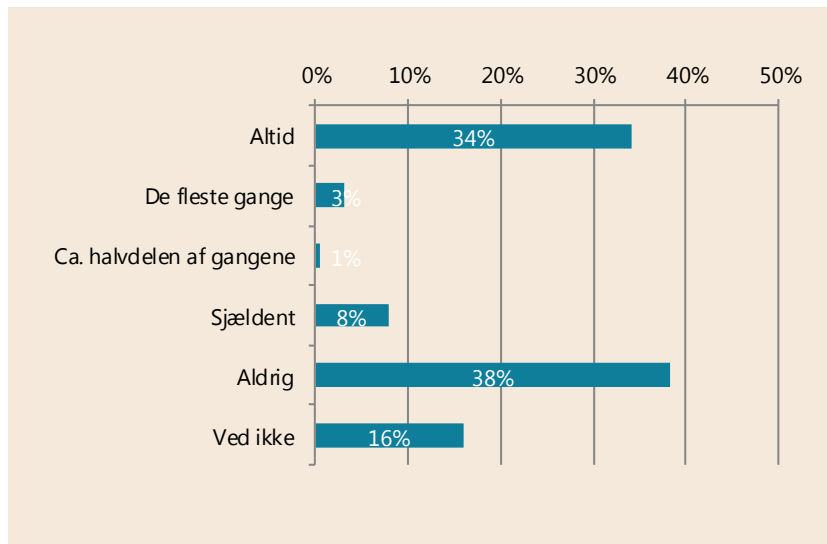
Plejhjem: 44 procent svarer, at der altid kun er én person på vagt om natten på deres afdeling**Figur 13 Hvor ofte er der kun én person på vagt om natten på din afdeling?**

Antal svar: 505

Kun medlemmer fra Social- og Sundhedssektoren, som er ansat på et plejehjem/plejecenter eller aktivitetscenter, har fået spørgsmålet.

Af de medlemmer fra Social- og Sundhedssektoren, som er ansat på et plejehjem/plejecenter eller aktivitetscenter, svarer 44 procent, at der altid kun er én person på vagt om natten på deres afdeling. 3 procent svarer "De fleste gange". 1 procent svarer "Ca. halvdelen af gangene", og 4 procent svarer "Sjældent". 38 procent svarer, at der aldrig, kun er én person på vagt om natten på deres afdeling, og 10 procent ved det ikke.

Figur 14 Hvor ofte var der kun én person på vagt om natten på din afdeling for to år siden?

Antal svar: 504

Kun medlemmer fra Social- og Sundhedssektoren, som er ansat på et plejehjem/plejecenter eller aktivitetscenter, har fået spørgsmålet.

Af de medlemmer fra Social- og Sundhedssektoren, som er ansat på et plejehjem/plejecenter eller aktivitetscenter, svarer 34 procent, at der altid kun var én person på vagt om natten på deres afdeling for to år siden. 3 procent svarer "De fleste gange", 1 procent svarer "Ca. halvdelen af gangene", og 8 procent svarer "Sjældent". 38 procent svarer, at der aldrig kun var én person på vagt om natten på deres arbejdsplads for to år siden, og 16 procent ved det ikke.

Sammenlignes med figur 13 tyder det altså på, at medlemmerne oplever, at det i dag er oftere, at der kun er én person på vagt om natten på deres afdeling. 44 procent svarer, at der i dag altid kun er én person på vagt om natten, mens 34 procent svarer, at det var sådan for to år siden.

Metode

Indsamlingsperiode

Undersøgelsen er gennemført i perioden 23. oktober til 2. november 2014. Der blev udsendt én påmindelse i perioden.

Indsamlingsmetode

Spørgeskemaet er udsendt via e-mail til FOAs medlemspanel.

Målgruppen

2.076 erhvervsaktive medlemmer i medlemspanelet deltog i den del af undersøgelsen, som omtales i dette notat.

Antal besvarelser og svarprocent

Spørgeskemaet blev sendt til 4.081 medlemmer. 175 mailadresser var uvirksomme, så det reelle antal inviterede var 3.906. 2.094 medlemmer besvarede spørgeskemaet fuldt ud, og 93 afgav nogen svar. Det giver en svarprocent på 56.

Vægtning af data

Der er anvendt vægte for sektorer i notatet.